

Sygn. akt VII U 894/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Kamil Jaśkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2014 r. w Warszawie

sprawy B. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania B. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 24 marca 2014 r. znak: R/10/(...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

B. W. w dniu 7 maja 2014 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 24 marca 2014r., znak: R/10/(...) odmawiającej prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu A. W. i wniosła o jej zmianę.

W uzasadnieniu odwołania od decyzji ubezpieczona podniosła, że organ rentowy w zaskarżonej decyzji wskazał, że zmarły A. W. nie spełniał warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem nie spełnił pierwszego z wymaganych warunków, tj. w ostatnim dziesięcioleciu przez zgonem nie udowodnił 5-letniego okresu ubezpieczenia oraz 30 lat okresów składkowych. B. W. podniosła, że jej mążnek miał ustalone prawo do renty, natomiast numer decyzji przyznającej w/wym. świadczenie widnieje w dokumentacji przedłożonej w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (odwołanie od decyzji ZUS z dnia 24 marca 2014r., znak: R/10/(...), k. 3-3v a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania B. W. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że w chwili śmierci, tj. w dniu 17 października 2010 r. A. W. nie miał ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i nie spełniał warunków wymaganych do jej uzyskania. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że staż pracy A. W. w ostatnim dziesięcioleciu przed śmiercią wyniósł 10 miesięcy i 15 dni, natomiast ogólny staż pracy 23 lata, 2 miesiące i 13 dni, w tym 22 lata, 8 miesięcy

i 27 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 16 dni okresów nieskładkowych. Dodatkowo organ rentowy poinformował, że decyzją z dnia 15 maja 2014 r., znak: R/10/(...) zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 24 marca 2014 r., znak: R/10/(...)

w części dotyczącej uzasadnienia i podał prawidłowy udowodniony okres składkowy w wysokości 22 lat, 8 miesięcy i 27 dni (odpowiedź na odwołanie z dnia 28 maja 2014r., k. 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. W. w dniu 14 marca 2014 r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o rentę rodzinną po zmarłym w dniu

17 października 2010r. mężu A. W. wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych, odpisem skróconym aktu małżeństwa oraz aktu zgonu, świadectwami pracy i zaświadczeniami o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (wniosek

o rentę rodzinną wraz z załącznikami, k. 1-18 a.r.).

A. W., ur. (...), w okresie od dnia 4 września 1973 r. do dnia 29 lutego 1984 r. pracował w Instytucie (...) w W. jako mechanik (świadectwo pracy, k. 14 -15 a.r.). W okresie od dnia 23 kwietnia 1974 r. do dnia

15 kwietnia 1976 r. pełnił zasadniczą służbę wojskową (zaświadczenie z Wojskowej Komendy Uzupelnień, k. 18 a.r.).

Kolejne zatrudnienie A. W. podjął w firmie (...) „Wytwarzanie (...) z (...) w miejscowości K. na 1/2 etatu w okresie od 14 lipca 1987 r. do dnia 1 lutego 1990 r. (potwierdzenie ubezpieczenia,

k. 20-21 a.r.). W okresie od dnia 1 kwietnia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. oraz w okresie od 1 stycznia 1999 r. do dnia

31 grudnia 2001 r. A. W. prowadził własną działalność gospodarczą (potwierdzenie ubezpieczenia osób opłacających

składki na własne ubezpieczenia oraz osób z nimi współpracujących, k. 22-23 a.r., k. 24-25 a.r.).Następnie w okresie

od dnia 1 listopada 2003 r. do dnia 31 października 2010 r. pobierał rentę rolniczą z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (zaświadczenie z KRUS z dnia 11 czerwca 2014r.,

k. 17 a.s.).

W dniu 17 października 2010 r. A. W. zmarł (odpis skrócony aktu zgonu, k. 13 a.r.). W dziesięcioleciu przed dniem zgonu, tj. w okresie od dnia 17 października 2000 r. do dnia 16 października 2010 r. w/wym. udowodnił łącznie 10

miesięcy i 15 dni okresów składkowych. Natomiast staż pracy A. W. wyniósł 22 lata,

8 miesięcy i 27 dni (dokumentacja ZUS, k.28 a.r.).

W oparciu o powyższe ustalenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w dniu

24 marca 2014 r., decyzję znak: R/10/(...), w której odmówił B. W. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu A. W..

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że A. W. w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgonu, tj. w okresie

od dnia 17 października 2000 r. do dnia 16 października 2010 r. udowodnił łącznie: 10 miesięcy i 15 dni okresów

składkowych zamiast wymaganych 5 lat oraz łączny okres składkowy w wymiarze 29 lat, 2 miesięcy. Jednocześnie

organ rentowy wskazał, że nie spełniony pozostał także warunek dotyczący udowodnienia 30 lat okresów składkowych

na przestrzeni całego zatrudnienia. Ponadto zmarły nie miał ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

i nie spełniał warunków do przyznania tego świadczenia, ponieważ w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgonu nie

udowodnił

5 – letniego okresu ubezpieczenia (decyzja ZUS z dnia 24 marca 2014r., znak: R/10/(...),

k. 32-33 a.r.). B. W. odwołała się od powyższej decyzji, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie od

decyzji ZUS z dnia 24 marca 2014r., znak: R/10/(...), k. 3-3v a.s.).

Następnie decyzją z dnia 15 maja 2014 r., znak: R/10/(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję z dnia 24 marca 2014 r. w części dotyczącej łącznie udowodnionego okresu składkowego na dzień 17 października 2010r., tj.

22 lata, 8 miesięcy

i 27 dni (decyzja ZUS z dnia 15 maja 2014r., znak: R/10/(...), k. 38-39 a.r.).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych oraz w aktach postępowania sądowego, które

w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mające walor dowodowy i ustalić na ich podstawie stan faktyczny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie B. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 24 marca 2014 r., znak: R/10/(...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Na wstępie rozważań prawnych wskazać należy, że „postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej -

o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 20 maja 2004 roku, II UK 395/03, OSNAPiUS rok 2005, Nr 3, poz. 43.).

W niniejszej sprawie elementem spornym była okoliczność dotycząca przyznania odwołującej B. W. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu A. W..

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Do renty rodzinnej uprawnieni są, na mocy art. 67 ust.1 ustawy emerytalnej, następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68 – 71:

1. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione,
2. przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka,
3. małżonek (wdowa i wdowiec),
4. rodzice.

Podkreślić należy, że warunkiem ogólnym powstania prawa do renty rodzinnej jest określony status żywiciela w chwili śmierci. Status ten wyraża się ustalonym prawem do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, względnie spełnianiem wymogów do uzyskania jednego z tych świadczeń. Oznacza to, że niemożność ustalenia prawa zmarłego do emerytury lub renty (np. z powodu braku wymaganego okresu składkowego wraz z okresem nieskładkowym) wykluczy możliwość przyznania renty rodzinnej. Dokumentację uzasadniającą spełnianie przez zmarłego w chwili śmierci warunków wymaganych do uzyskania emerytury bądź renty z tytułu niezdolności do pracy przedłożyć muszą wnioskodawcy. Należy zauważyć, że przedmiotem ustaleń w tym zakresie będą wyłącznie

przesłanki formalne (tj. pozostające bez związku z kwestią niezdolności do pracy). W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że wprawdzie zgodnie z art. 65 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy, ale przepis ten należy interpretować łącznie z przesłankami określonymi w ustępie 1.

Nadto nie zostały spełnione przesłanki z art. 57 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS który stosujemy w związku z art. 65 tej ustawy, a więc:

- 1) być niezdolnym do pracy;
- 2) posiadać wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) wykazać, że niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Z treści art. 58 ustawy emerytalnej wynika, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

1. 1 rok – jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
2. 2 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
3. 3 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 lat do 25 lat;
4. 4 lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
5. 5 lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat;

Jednocześnie okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej). Podkreślić należy, że A. W. nie pobierał renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów w/wym. ustawy, bowiem jedynym świadczeniem, do którego był uprawniony była renta rolnicza pobierana z Kasy (...). Art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej wskazuje wprost jakie okresy pobierania świadczeń można zaliczyć do okresu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Nie ulega zatem wątpliwości, że renta rolnicza nie została wymieniona w w/wym. przepisie, tym samym nie sposób zaliczyć okresu od 1 listopada 2013 r. do 31 października 2010 r. do wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego co najmniej 5 lat.

Przepisu ust. 2 (art. 58 ustawy emerytalnej) nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiet i 30 lat dla mężczyzn oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej).

Z akt rentowych A. W. wynika, że w/wym. nie spełniał warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż nie spełnił jednego

z warunków, tj. w ostatnim dziesięcioleciu przed zgonem nie udowodnił 5-letniego okresu ubezpieczenia oraz 30 lat okresów składkowych na przestrzeni całego zatrudnienia.

W ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgonu, tj. w okresie od dnia 17 października 2000r. do dnia 16 października 2010r. udowodnił łącznie: 10 miesięcy i 15 dni okresów składkowych zamiast wymaganych 5 lat oraz udowodniony został łączny staż pracy

w wymiarze 22 lat, 8 miesięcy i 27 dni. Dodatkowo jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego w/wym. nie miał ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

i nie spełniał warunków do przyznania w/wym. świadczenia, ponieważ w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgonu nie udowodnił 5-letniego okresu ubezpieczenia. Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego przyznanie B. W. prawa do wnioskowanego świadczenia jest niezasadne.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: akta przesłać Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

M.S.